

秋來

桐風驚心壯士苦
衰燈絡緯啼寒素
誰看青簡一編書
不遣花蟲粉空蠹
思牽今夜腸應直
雨冷香魂吊書客
秋墳鬼唱鮑家詩
恨血千年土中碧

Thu lai

Đồng phong kinh tâm tráng sĩ khổ
Ai đăng lạc vĩ đề hàn tố
Thùy khan thanh giản nhất biên thư
Bất khiển hoa trùng phấn không đồ
Tư khiên kim dạ trường ưng trực
Vũ lãnh hương hồn điều thư khách
Thu phần quý xướng Bảo gia thi
Hận huyết thiên niên thổ trung bích

Dịch Nghĩa

Ngọn gió thổi qua cây ngô đồng làm lòng người kinh sợ, tráng sĩ thêm khổ tâm
Bên ngọn đèn hiu hắt, tiếng con vạc sành (1) gọi nhớ đến áo mùa lạnh
Có ai xem thấy một cuốn sách, chẳng có người đọc để cho mỗi một ăn nát thành bột (2)
Đêm nay, (khi nghĩ đến cảnh đó) mà thêm đau lòng
Mưa lạnh, mảnh hồn thơm viếng điều người làm ra sách
Trên nấm mộ mùa thu, tiếng quý ngâm nga thơ Bảo gia (3)
Máu hận ngàn năm thấm vào đất và biến thành ngọc đá

(1) Lạc vĩ: tức sa kê là tên con vạc sành. Tiếng kêu của nó giống như tiếng kéo tơ nên thường gọi lên cảnh may áo vào mùa thu. Lại thuyết cho rằng lạc vĩ là con dế, mỗi khi nó kêu là trời lạnh, người ta bắt đầu may áo mùa thu.

(2) Người xưa khi chưa có giấy, thường dùng tre xanh để thay. Thanh giản dùng để chỉ chung cho sách vở.

(3) Không rõ Bảo gia là ai. Có thể là Bảo Chiếu (?-466) một nhà thơ lớn thời Nam Bắc triều. Do xuất thân hèn kém lại sống trong thời đại môn phiệt đang thịnh, nên dù có tài, ông vẫn chịu mọi sự rẻ rúng và đả kích. Thơ ông đầy những lời phẫn uất của kẻ có tài mà không gặp thời.

Dịch Thơ

Thu đến

Gió thổi ngô đồng lòng run sợ
Đèn mờ, vạc sành gọi lạnh giá
Ai thấy tre xanh, cuốn sách xưa

Chẳng đuổi mọt ăn nát lá tả
Đêm nay nghĩ đến lòng quặn đau
Mưa lạnh hồn thom điều khách lạ
Quý đọc thơ trên nấm mộ thu
Máu hận ngàn năm thành ngọc đá.

Dịch thơ (Huỳnh Ngọc Chiến)